

Legyen európai szintű politika a nemzeti közösségek védelme!

A nemzeti kisebbségi érdekérvényesítés külpolitikai eszközei. A romániai magyar nemzeti közösséget meghatározó értékek az európai alapértékekben gyökereznek: az emberi méltóság, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, az emberi és kisebbségi jogok tisztelete, a vállalkozás szabadsága, a kulturális, vallási és etnikai sokszínűség védelme. A Romániai Magyar Demokrata Szövetség itthon és a nagyvilágban a békét, a biztonságot, a stabilitást, az állampolgárok jólétét, a gazdasági fejlődést és a demokrácia értékeinek érvényesülését, a romániai magyar közösség minden szintű önszerveződését és autonómiáját, a kultúra és anyanyelv fennmaradását, a közösség szülőföldön való boldogulást szorgalmazza. A Szövetség céljai megvalósításának fontos eszköze a sikeres külpolitikai tevékenység, a jelenlét és részvétel az európai és nemzetközi szervezetekben, a kezdeményezőkézség és a szövetségkeresés. Az alapvető és egyetemes emberi jogok kérdését nem lehet az egyes országok belügyének tekinteni, ezért az RMDSZ célja, hogy jó kapcsolatot alakítson ki a különböző nemzetközi kisebbségvédelmi és emberjogi szervezetekkel.

A fennállása óta eltelt 20 esztendőben a Szövetség folyamatosan és következetesen a demokratikus jogállam eszközeivel élve képviselte a magyar közösség érdekeit itthon és a nagyvilágban. Ezt a húszéves tapasztalatot kellene kamatoztatni a más nemzeti közösségek helyzetének javításában bárhol a világban. Az RMDSZ Románia NATO és Európai Unió integrációját a közösség megerősödésének egyik fontos eszközeként tekintette, és mindvégig tettelegesen támogatta. Az ország euro-atlanti és európai uniós csatlakozásával egyidőben az RMDSZ az Európai Unió politika teljes jogú tagjává, és képviselői révén aktív szereplőjévé vált, megteremtve annak lehetőségét, hogy európai fórumokon és intézményekben is alakítsa a romániai magyarság sorsát, európai sikerességét.

A romániai magyar nemzeti közösség helye a globalizált világban. A világ globalizálódásának a romániai magyar közösség is részese, egyben szereplője, ezért érdeke, hogy a globalizációs kihívásokat felkészülten fogadja, hiszen a magába zárkózó közösségeket az elszigetelődés veszélye fenyegeti. A romániai magyarság történelme során a célravezető szövetséges-keresés és kezdeményezőkézség útját választotta minden esetben, amikor a nagyhatalmak ütközési övezetében találta magát, mert így biztosíthatta fennmaradását. A kommunista diktatúra a befelé fordulás önvédelmi reflexét indította be közösségünkben, egy olyan időszakban, amikor az államhatárok nem voltak átjárhatóak, a kultúra és a demokrácia áramlását mesterséges határok akadályozták. Ma azonban az elszigetelődés már nem lehetséges választható út. A kultúrák közötti párbeszéd és átjárás, a közös érdekeken alapuló együttes fellépés és a konkrét célok megvalósítása során a szövetséges-keresés előnyé válik és sikert eredményez.

Proaktív tagság az Európai Néppártban, jelenlét az európai intézményekben. 1993 óta tagjai vagyunk az európai jobboldali pártok szövetségének. A legnagyobb Európai Parlamenti frakcióval rendelkező, jobbközép alakulat, az Európai Néppárt, áll a legközelebb az RMDSZ értékrendjéhez, európai és világképehez. Az Európai Néppárt álláspontja szerint az őshonos, nemzeti kisebbségek fontos kulturális, gazdasági és szociális értékei az Európai Uniónak, ezek védelme, kultúrájuk és nyelvi

sokszínűségük megőrzése alapvető érdeke az egységét kereső Európának. A nemzeti kisebbségek jogait folyamatosan bővíteni kell és a jelenkor kihívásaihoz kell igazítani. Bátorítani kell az előremutató kisebbségvédelmi intézkedéseket, folyamatos párbeszédet kell folytatni a tagállamokban élő őshonos nemzeti kisebbségek képviselőivel, bevonva őket a nemzeti, regionális és helyi döntéshozatalban.

A Szövetség elsőrendű célja, hogy képviselői révén közvetlenül legyen jelen az Európai Parlamentben, valamint a többi európai intézményben: az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésében, a Régiók Bizottságában, az Európai Települések és Régiók Tanácsában (CEMR). Az Európai Parlament és az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésében az RMDSZ képviselői az Európai Néppárt (EPP) frakciójának tagjai. Az RMDSZ aktívan részt vesz az ENSZ és az Európa Tanács jogi, illetve kisebbségi bizottságaiban, az Európai Népcsoportok Szövetségének (FUEV), valamint a Nem Képviselet Nemzetek Szervezetének (UNPO) munkájában.

Európai Uniós nemzeti kisebbségi keretszabályozásra van szükség. Európa egyik legnagyobb nemzeti kisebbsége, a romániai magyarság megmaradásának, önrendelkezésének záloga egy olyan európai kisebbségvédelmi keretszabályozás, amely megnyugtatóan rendezi az európai nemzetalkotó kisebbségek sorsát, biztosítja az egyéni és közösségi érdekérvényesítésüket, önrendelkezésüket, megteremti annak lehetőségét, hogy a nemzeti közösségek maguk döntsenek az őket érintő kérdésekben, kiemelten az identitás megőrzéséhez kapcsolódó területeken: oktatás, kultúra, hagyományok, média és helyi gazdaság. A kulturális és területi autonómiaformák közjogi keretben, a közösség által közvetlenül választott testületek és az ezek számára törvényesen biztosított hatáskörök révén valósíthatók meg. Az RMDSZ célja, hogy az Európai Néppárttal és más európai szövetségekkel közösen lehetőséget teremtsen egy európai szintű kisebbségi keretszabályozás elfogadtatására. Az autonómiaformák létének elfogadását, illetve politikai és jogi megteremtését – az Európai Unió által is hivatalosan jóváhagyott és a tagállamok irányában szorgalmazott – önkormányzatiság és szubszidiaritás elvei alapján tartjuk lehetségesnek és igazoltnak.

El kell érniük a kisebbségi jogérvényesítési munkánkkal, hogy elnyert jogaink

megmaradjanak és bővüljenek. A nemzeti jogszabályok mellett, ennek a törekvésnek a szavatolói az európai intézmények lehetnek, éppen ezért a kisebbségi jogokért folytatott erőfeszítések második színtere az Európai Unió és az Európa Tanács. Ezek szellemében az RMDSZ az Európa Tanács 176/1993-as számú ajánlásának tiszteletben tartását kéri, amely a közösségi autonómiaformák jogi kereteinek megteremtésére ad lehetőséget. Elengedhetetlenül szükséges a Románia által is ratifikált Európai Kisebbségvédelmi Keretegyezmény előírásainak szigorú betartása, különös tekintettel a kisebbségek által jelentős arányban lakott régió etnikai arányainak mesterséges megváltoztatására irányuló kísérletekre. Az Európai Unió több tagállamában megtalálható gyakorlatnak megfelelően az RMDSZ célkitűzése a magyar nyelv hivatalos regionális nyelvvé nyilvánítása és a tényleges többnyelvűség bevezetése.

Az erős Európa, a magyar közösségeket erősíti. Az egyre több területre kiterjedő európai uniós hatáskör lehetőséget teremt arra, hogy a nemzeti közösségek Európa bármely részéről egyenlő eséllyel vegyenek részt az uniós döntéshozatalban. A romániai magyarságnak azokat a törekvéseket kell előmozdítania, amelyek a helyi közösségeken alapuló közös Európát eredményeznek. A cél egy olyan Európa létrehozása, amelyben a különböző közösségek Európában egyediséget, a világban viszont egységes arcot mutatnak.

Az RMDSZ támogatja az Európai Unió kohéziós és regionális fejlesztési politikáinak megtartását és Romániában következetesen új fejlesztési régiók kialakítását sürgeti. Az új régiók kialakításánál figyelembe kell venni a térség gazdasági fejlődésének elvárásait, valamint az ott lakók etnikai, kulturális és történelmi sajátosságait is. A régiókat a központi közigazgatástól átvett hatáskörökkel kell felruházni, és választott vezető testületekkel kell rendelkezniük. Erdély regionális érdekeinek képviselőjeként az erdélyi románokat és Erdély más nemzeti közösségeit stratégiai partnereinknek tekintjük. Székelyföldön egységes fejlesztési régiót kell létrehozni, hiszen a Székelyföld megfelel egy önálló gazdasági-fejlesztési régió ismérveinek, teljesíti az Európai Unió erre vonatkozó előírásait. Székelyföld hagyományai, történelme, kultúrája és etnikai összetétele szerint is olyan entitás, amelynek gazdasági és infrastrukturális fejlesztési elképzelésekben is érvényesülnie kell.

Fejlődése során az Európai Unió több szakaszon ment át, és a közös koordinációt egyre több területen megvalósító államközösséggé vált. Ezzel egy időben a szubszidiaritás elvének érvényesítése érdemi decentralizációt hoz a térségben, segítve a kisebbségi magyar közösségek regionális szerveződését, a

többség-kisebbség viszony kedvező alakulását, befogadó közeget teremtve az autonómia törekvések megvalósításához. Az önrendelkezés és a helyi döntéshozatal kiterjesztése a magyar közösség alapvető értéke, ezért az RMDSZ

segíti az ilyen irányú európai kezdeményezéseket.

A szülőföldön maradás és az európai uniós tagság hasznosítása. A romániai magyarság érdeke a tagállamok gazdasági felemelkedését szolgáló, a közösség egészének versenyképességét elősegítő kohéziós politika megőrzése, finanszírozásának megerősítése. Az RMDSZ támogatja a szabad európai munkavállalást, a teljes mobilitást a munkaerő, az áru és szolgáltatások, valamint a tőke számára; ösztönzi az erdélyi gazdaságot leginkább meghatározó közép- és kisvállalatok támogatását, növekedésük elősegítését; stabil és kiszámítható közös európai mezőgazdasági politikát szorgalmaz, amely tisztas megélhetést biztosít a gazdálkodóknak, megtartva a mezőgazdasági támogatási és kompenzációs politikákat; sürgeti a turisztikai ágazat európai koordinációjának erősítését, közösségi pénzügyi források bevonását, hiszen a magyar vidékeket, kiemelten a székelyföldi turizmust, előnyös helyzetbe kell juttatni. A Szövetség üdvözli az új Duna-stratégiát, amely felöleli a közép és délkelet- európai térség egészét, hiszen a regionalizmus, az uniós határokon átnyúló térségi együttműködések erősítik a helyi közösségeket.

Az infrastrukturális beruházások nélkül Erdély hátrányos helyzetű európai régió marad, ezért európai pénzalapokat kell mozgósítani és segíteni kell az önkormányzatokat a hatékony pályázásban. Az RMDSZ egyetért a globális környezeti kihívások kezelésére, különösen a klímavédelemre és a megújuló energiahasznosításra, a biológiai sokszínűség megőrzésére, az egészséges életfeltételek és az életminőség javítására tett nemzetközi erőfeszítésekkel.

Aktív külpolitikai tevékenység, céltudatos külkapcsolatok. Az RMDSZ hagyományosan jó kapcsolatot ápol politikai irányultságuktól függetlenül azokkal a külföldi pártokkal, civil és politikai szervezetekkel, muhelyekkel, amelyek demokratikus és az RMDSZ politikai alapelveihez közel álló tevékenységet folytatnak. Az RMDSZ kapcsolatainak célja, hogy külföldön minél szélesebb körben ismertesse a romániai magyarság sajátos gondjait, céljait és törekvéseit, valamint az, hogy megvalósításukhoz politikai és más természetű támogatást és szövetségest találjon. Külkapcsolataiban az RMDSZ megőrzi teljes függetlenségét, és fenntartja azt a jogát, hogy a romániai magyar nemzeti közösség érdekvédelmében legjobb belátása szerint járjon el. A nemzetközi fórumokon az RMDSZ általános érvényű konkrét kisebbségi normák kidolgozását, illetve a létező szabályozások bővítését szorgalmazza. Alapelveivel és az Európai Néppárt programjával összhangban az RMDSZ csatlakozhat a különböző nemzetközi demokratikus szervezetekhez és szövetségekhez.

A magyar érdekképviselő helye Románia külpolitikájában. Az RMDSZ, a romániai magyar államalkotó közösség képviselőjében hagyományosan kulcsszerepet tölt be a román-magyar kétoldalú kapcsolatokban, amelynek a

jövőben is meg kíván felelni, lehetőséget teremtve arra, hogy az egyes szakpolitikákban mindkét ország számára előnyös kétoldalú megoldások szülessenek, a magyarság oktatásával, művelődésével, anyanyelvhasználatával kapcsolatos kérdéseket pedig mindkét állam magáénak érezze és támogassa.

Az RMDSZ része kíván maradni a magyarok által lakott régióknak és a Románia sorsát irányító intézményeknek és folyamatoknak is, ezen belül a hagyományos állami diplomáciának és külpolitikának.

Fiatalok a diplomáciában. A Szövetség stratégiai érdeke, hogy intézményes formában támogassa a fiatalokat, illetve azok felkészítését, hogy a későbbiekben sikeresen versenyvizsgázhassanak úgy a román külügyminisztérium és diplomáciai testület által meghirdetett állásokra, mint az Európai Unió intézményei által meghirdetett állásokra. A magyar fiatalok jelenléte a diplomáciában kulcsfontosságú, mert sajátos romániai magyar nézőpontot és közérdeket jelent. Számunkra természetes, hogy ez is a romániai diplomácia részét kell képezze.

Sorsközösség a Kárpát medencei magyarsággal. Az RMDSZ a Kárpát-medencében kisebbségben élő magyar közösségek legnagyobb érdekvédelmi szervezetként kezdeményezője és aktív résztvevője a magyar nemzetpolitikának, a Kárpát-medencei magyarság sorsközösségének.

A Szövetség stratégiai érdeke, hogy a térség minél több országa európai tagállammá váljon. Ilyen irányú törekvéseiket az RMDSZ minden lehetséges fórumon és intézményben támogatja, akár csak

azoknak a pénzügyi és technikai eszközöknek a megítélését, amelyek a felzárkózást, a jobb felkészülést gyorsítják. Az RMDSZ segíti Horvátország, Szerbia és a Nyugat Balkán többi államának, valamint Ukrajnának és Moldova Köztársaságnak az integrációs perspektíváját. Csatlakozásukkal az országaikban élő nemzeti közösségek valós lehetőséget kapnak a fennmaradásra. Az erősödő magyar közösségek egyre inkább megkerülhetetlen tényezőt jelentenek az európai és nemzetközi politikában, ez pedig erősíti romániai magyar közösségünk érdekérvényesítési esélyeit.

Magyarország tekintetében az RMDSZ támogatja a magyar külügyi stratégia szomszédsági és nemzetpolitikai összetevőit. Egyetért azzal, hogy a szomszédsági kapcsolatok fejlesztése, a magyar közösségek identitásörzése, jogérvényesítése, gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődése, jóléte, a nemzet határokon átívelő integrációja egymásra épülő és egymást feltételező folyamatok. Kiemelt jelentőséget tulajdonít a Magyar Állandó Értekezlet és a Kárpát-medencei Magyar Képviselek Fórumának és a különböző kisebbségi sorban levő magyar közösségek

szervezeteivel való kapcsolattartásnak, közös fellépésnek.

A romániai magyar kultúra Európában, a nagyvilágban. A romániai magyarság hagyományai, kulturális értékei, tudományos eredményei az európai kultúrközösség szerves részei, megőrzésük európai érdek. Az RMDSZ pártfogolja azokat a kezdeményezéseket, eszközöket és eseményeket, amelyek által kultúránk Európában és a nagyvilágban megmutatható és képviselhető.

Proaktív külügyi tevékenység. A Szövetségnek szüksége van egy követhető, hatékony és minden külpolitikai és külkapcsolati területet összehangoló koordináló tevékenységre. Ezért a szövetségi elnök felkérésére a Szövetségben létrejön egy Külpolitikai Szakbizottság, melynek célja, hogy átfogja és koordinálja a Szövetség külpolitikai tevékenységét. A Szövetség Külpolitikai szakbizottságát egy szövetségi megbízott fogja össze.

Elfogadta az RMDSZ X. Kongresszusa. Nagyvárad, 2011. február 27.